

MITES I REALITATS DE LA NORMATIVA QUE REGULA ELS CEM

Juliol 2021

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Educació,
Esports i Joventut**

Continguts

- Marc normatiu: alguns mites i realitats
- La regulació jurídica del CEM: una oportunitat
- Conclusions

Marc normatiu

Alguns mites i realitats

MARC NORMATIU

La normativa és un PUNT DE PARTIDA

Primer mite: la normativa genera un sostre i permet poques adaptacions.

Realitat: La única rigidesa normativa (si n'hi ha) és per garantir el dret humà fonamental a la participació. Aquest és el punt de partida i la prioritat final a vetllar i a aconseguir.

Federico Mayor Zaragoza (1987) jugant amb la cèlebre frase de Descartes, va afirmar : "Participo, i per tant existeixo" i "fer possible una participació àmplia i profunda de la ciutadania seria, per tant, la funció de l'educació"

La regulació normativa concreta és poca: el Decret 404/1987, de 22 de desembre, és una norma de desenvolupament que estableix **unes bases mínimes** de compliment obligatori, però que deixa un ampli recorregut per garantir el dret a la participació comunitària i que el CEM pugui esdevenir el nucli motor de cada ecosistema local educatiu. I per tant estem davant d'una **OPORTUNITAT**

MARC NORMATIU

La normativa “**PER SI MATEIXA**” no genera participació

Segon mite: La normativa no facilita la participació. El Decret 404/1987, de 22 de desembre, fins i tot la limita.

Realitat: **La normativa és un instrument** que et permet configurar els drets i les obligacions perquè la participació real pugui exercir-se amb fluïdesa. Però, per molt que fem un RRI jurídicament participatiu, si no hi ha cultura participativa de base, el CEM no funcionarà de forma participativa.

Si el problema és la participació real de la comunitat, la solució no és la normativa. Caldrà fer servir estratègies que fomentin aquesta participació en funció de les característiques i les necessitats de cada municipi.

MARC NORMATIU

La normativa no impedeix que el CEM esdevingui motor de l'ecosistema local educatiu

Tercer mite: El model de CEM està preestablert categòricament a la normativa i no es pot modificar.

Realitat: Certament el Decret 404/1987 té en ment un únic model: el d'un consell municipal d'àmbit escolar, però no limita que pugui ampliar-se.

Els veritables condicionaments són les respostes, entre d'altres a aquestes preguntes:

- **QUÈ MODEL de CEM volem?** *El CEM serà un òrgan de governança i el nucli motor de l'ecosistema educatiu local ?....*
- **QUI participarà?** *Només els representants del sector escolar o també la resta de la comunitat educativa?; voldrem acontentar a tothom, o què funcioni la representativitat per sectors?..*
- **COM ho farem?:** *De quants recursos tècnics, econòmics, materials disposem?*
- **PER QUÈ ho farem ?** *Constituïm el CEM per obligatorietat normativa o per aconseguir alguna altra finalitat específica?; Hi ha interès polític dels òrgans de govern de l'Ajuntament i de l'oposició i , en cas afirmatiu, quina és la finalitat?; Hi ha demanda de la comunitat educativa del municipi? .....*

La regulació jurídica del CEM

Una oportunitat

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

Conceptes bàsics

- **Què és el CEM** És un òrgan col·legiat **de consulta i participació** de la comunitat educativa de creació obligatòria per a aquells municipis que tenen competències delegades en primer cicle d'educació infantil, ensenyaments artístics o d'educació de persones adultes i (art. 35 LODE i art. 173 i 159.3.a).4art LEC).
- **Té competències? Sí.** La seva competència principal és ser un òrgan de consulta i de participació de la comunitat educativa.
- **Els acords de ple són decisoris respecte als temes que aproven però no són vinculants,** en el sentit que les decisions que adopti no son de compliment imperatiu per a l'Ajuntament, doncs es vulnerarien les competències del ple municipal.
- Ara bé, el CEM es regeix principalment per les normes que es recullen al RRI i com qualsevol altre reglament les seves estipulacions són vinculants per a la comunitat. Aquesta és una altra **OPORTUNITAT.**

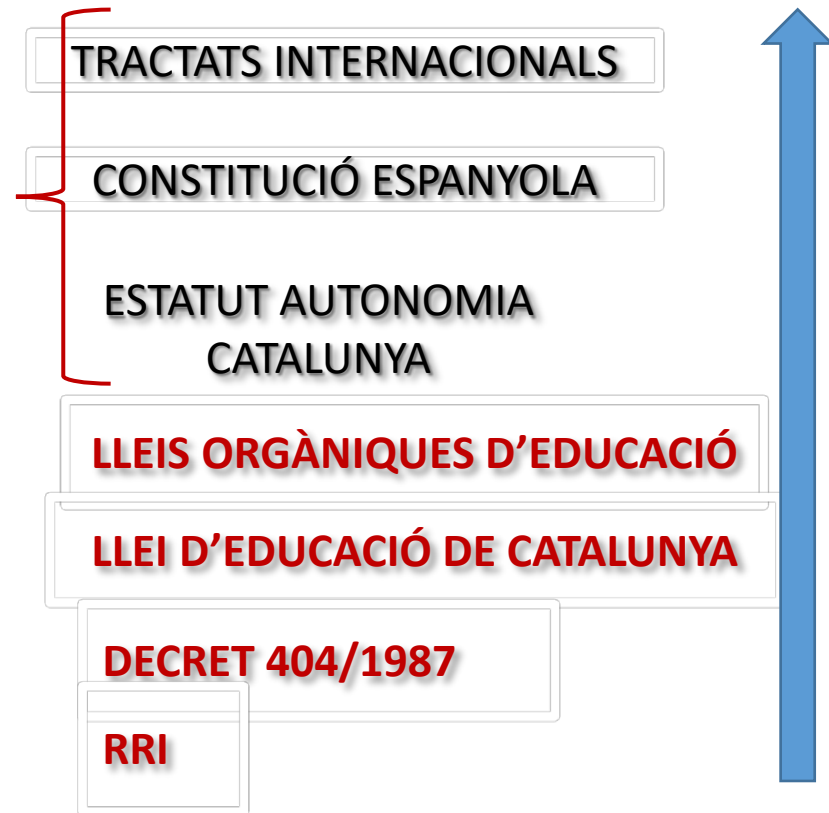

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

Marc normatiu regulador

- **Declaració Universal de Drets Humans, art. 21:** “tota persona té dret a participar en el govern del seu país, directament o per mitjà dels seus representants lliurement escollits” Si considerem el CEM com un espai de governança, aquest article seria aplicable i es consideraria un dret fonamental inalienable”.
- **Constitució Espanyola, art. 27.5:** “Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb la participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.”
- **Estatut d'Autonomia, art.29:** “Els ciutadans de Catalunya tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els afers públics de Catalunya, de manera directa o bé per mitjà de representants.. Els ciutadans de Catalunya tenen dret a elegir llurs representants en els òrgans polítics representatius i a presentar-s'hi com a candidats..” I art. 43: **foment de la participació:** “Els poders públics han de promoure la participació (..) individual i associativa en els àmbits cívic, social, cultural, econòmic i polític, amb ple respecte als principis de pluralisme, lliure iniciativa i autonomia”

JERARQUIA NORMATIVA

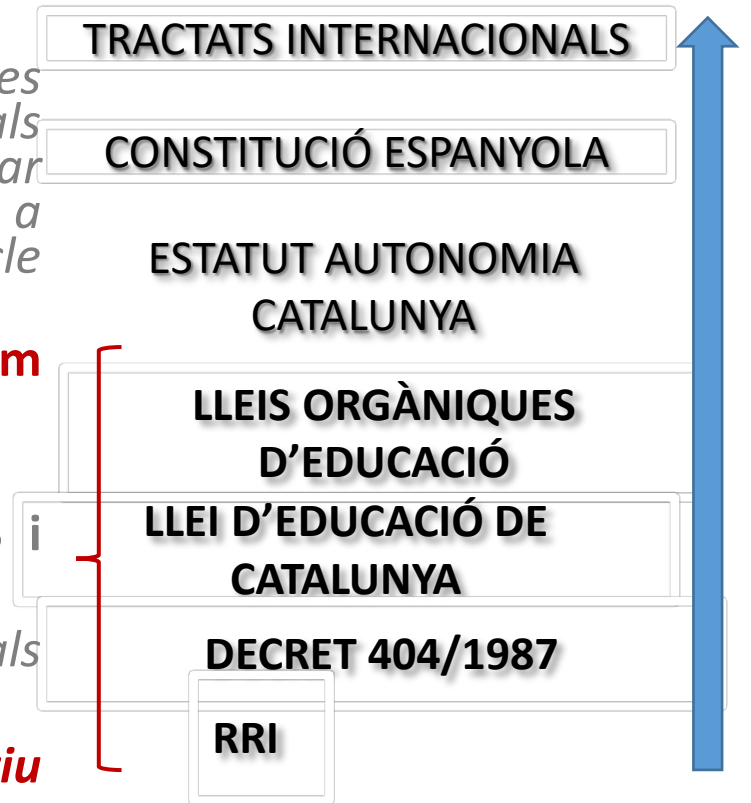
LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

Marc normatiu regulador

- **Les lleis orgàniques d'educació:**

- **LODE art. 35** “Els poders públics, en l'exercici de les seves respectives competències, poden establir Consells Escolars d'àmbits territorials diferents a què es refereix l'article anterior (Consell Escolar Catalunya), així com dictar les disposicions necessàries per a l'organització i funcionament dels mateixos.”. Aquest article actualment vigent no va ser modificat per la LOE, ni per la LOMLOE.
- La importància **del dret de participació en la LOE i en la LOMLOE com un dret educatiu essencial.**
- **La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació de Catalunya:** art. 173 i 159.3.a).4rt.
- **El Decret 404/1987, de 22 de desembre,** de les bases generals d'organització i de funcionament dels Consells Escolars Municipals.
- **Els Reglaments Municipals i la normativa de procediment administratiu** en relació, especialment, al funcionament dels òrgans col·legiats.

JERARQUIA NORMATIVA

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El reglament

- **Què és un reglament?:** Es poden fer diferents definicions. En termes, no específics, un reglament municipal és un conjunt de normes generals de caràcter administratiu obligatori per a tota la comunitat, aprovades per l'Ajuntament per garantir el compliment d'una llei.
- **Els mínims obligatoris del RRI es troben regulats al Decret 404/1987, de 22 de desembre** regulador de les bases generals d'organització i de funcionament dels Consells Escolars Municipals a Catalunya, **Quins son:**
  - El nom del CEM.
  - La participació, la representativitat, i la proporcionalitat dels sectors així com el nombre **mínim** de consellers/es en funció del nombre de centres docents al municipi.
  - La durada dels càrrecs dels membres del CEM i el sistema d'elecció.
  - A qui correspon la presidència i la secretària.
  - El contingut que ha de regular com a **mínim** el RRI.
  - ...

AMPLIACIÓ

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El contingut obligatori del Decret 404/1987, de 22 de desembre

- **El nom formal del CEM: “és escolar”** tot i que podem dir a la descripció que és un CEM d'àmbit educatiu.
- **La participació, la representativitat i la proporcionalitat:** cal que d'acord amb la distribució del mapa escolar local, hi hagi representació **de tots els nivells educatius no universitaris que s'imparteixin a la localitat. Així com que es garanteixi, en tot cas, la participació dels següents sectors:**
  - Corporació municipal
  - Professorat, famílies, alumnes, i personal d'administració i serveis dels centres.
  - Direcció dels centres públics i titularitat dels centres privats (el nombre de llocs que corresponen als directors dels centres públics, o bé als titulars dels centres privats, es determinarà en proporció a l'alumnat que tingui cada sector dins del municipi). Els directors dels centres públics i els titulars dels centres privats s'elegiran entre el seu corresponent sector

Els Serveis Territorials de Departament d'Educació podran designar representants del Departament en les sessions dels consells escolars municipals.

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El contingut obligatori del Decret 404/1987, de 22 de desembre

- **El nombre mínim de consellers/es al CEM en representació de cada sector i el sistema d'elecció**, tot tenint en compte el nombre de centres educatius de nivell no universitari ubicats en el seu àmbit territorial. Però no es un màxim, **és un mínim**.
- **La proporcionalitat en la representació dels sectors escolars** (no es pot donar més representació a les famílies o a l'alumnat trencant la proporcionalitat sectorial).
- **L'exercici del càrrec de representació al CEM no pot ser nominatiu**, de manera que el cessament en el sector que representa suposa el cessament automàtic en el CEM. La vacant haurà de cobrir-se d'acord amb el què disposa el RRI.
- **La durada en el càrrec dels membres del CEM que és de 2 cursos escolars. I la renovació**: el CEM s'ha de renovar per ½ en cada sector a la finalització de cada curs (en cas que no hi hagi un sol membre es renovarà cada dos anys).

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El contingut obligatori del Decret 404/1987, de 22 de desembre

Sectors	1 centre: 11 membres	2-5 centres: 22 membres	6-15 centres: 33 membres	+ 15 centres: 44 membres	Elecció	
Ajuntament	2	4	6	8	Nomenament pel ple	
Famílies	2	4	6	8	½ membres dels Consells Escolars de cada sector	½ membres d'associacions representatives al municipi de cada sector
Alumnes	2	4	6	8		
Professorat	2	4	6	8		
PAS	1	2	3	4		
Direccions centres públics	1	2	3	4	El nombre final de llocs que els corresponen s'estableix en proporció a l'alumnat que tingui cada sector dins del municipi. Cada sector tria els seus representats	
Titulars centres privats	1	2	3	4		

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El contingut obligatori del Decret 404/1987, de 22 de desembre

- **I en l'àmbit organitzatiu:**
- La presidència del CEM correspon a l'Alcaldia que la podrà delegar en un/a regidor/a de l'Ajuntament.
- Ha d'haver-hi un secretari/a del CEM qui assistirà a totes les sessions del plenari de Consell, amb veu i sense vot (si no és membre); i es responsabilitzarà d'estendre i custodiar les actes i documentació del Consell. El secretari/a pot ser: o un/a funcionari/a municipal; o un membre nomenat pel Consell.
- El RRI haurà de regular com a mínim els punts següents:
  - Reunions ordinàries i extraordinàries del Consell, havent establert (entre les primeres) al menys una cada trimestre, i a l'inici i finalització del curs escolar.
  - Estructuració operativa del Consell, a l'efecte del seu funcionament, contemplant: sessió plenària, comissió permanent, comissions de treball, etc.. Es pot establir plenament la seva composició i funcions.
  - Supòsits en què el CEM podrà sol·licitar l'assistència a les seves reunions de persones de reconegut prestigi i coneixements, amb veu però sense vot.
  - Pla d'actuació així com de publicació d'estudis, acords i informes, i previsions per a la confecció de la memòria anual d'activitats.

LA REGULACIÓ JURÍDICA DEL CEM

El contingut ampliable del Decret 404/1987, de 22 de desembre

- **El contingut obligatori del Decret 404/1987**, de 22 de desembre, permet desenvolupar un model de CEM que esdevingui el nucli de governança de l'ecosistema educatiu local:

Per exemple, permet:

- **AMPLIAR LA PARTICIPACIÓ** del CEM a tota la comunitat educativa.
- **INTEGRAR EN EL CEM** totes les comissions o grups de treball del municipi amb incidència educativa local.
- **REGULAR EL FUNCIONAMENT DE LES COMISSIONS I DELS GRUPS DE TREBALL SECTORIALS** (permanents i/o temporals) de manera que al plenari arribin els temes ja treballats en espais més petits que permetin el debat i el consens.
- **FER-HO EN FUNCIÓ DE CADA ECOSISTEMA LOCAL**

OPORTUNITAT

Conclusions

Somiem

CONCLUSIONS

- **La normativa és un punt de partida** que per sí mateixa **no genera participació**, però pot ser un bon instrument que permeti la fluïdesa.
- **La poca regulació existent** i el fet que tingui la configuració jurídica de normativa de “bases” **permet un ampli recorregut per configurar un CEM potent**, aglutinador i motor de la governança educativa local **perquè ens permetrà:**
  - **Ampliar el model més enllà d'un CEM d'àmbit escolar** perquè esdevingui un CEM de la comunitat educativa.
  - **Definir quins actors i sectors hi seran representats** més enllà dels obligatoris (escolar) i respectant la proporcionalitat.
  - **Integrar i definir les comissions i grups de treball** amb incidència educativa local que formin part.
  - **Decidir com es relacionaran** tots els actors i els diferents sectors amb el CEM.

TENIM UNA OPORTUNITAT: SOMIEM I FEM REALITAT el CEM que VOLEM, tot i que el COM no serà fàcil.